

Lees een terugblik op het afgelopen seizoen, de professionalisering van het heggenvlechten, Nederlandse glorie op het Zuid-Engels kampioenschap, het afgeronde Boomplantprogramma, veel heggen in het nieuws en veel meer over heggen(vlechten).

[Bekijk de webversie](#)

sinds 2003

heg & landschap

voor biodiversiteit

NIEUWSBRIEF

no. 44 | mei 2026

In deze nieuwsbrief:

- [Inleiding](#)
- [Steun onze nieuwsbrief](#)
- [Ons bestuur zoekt een nieuwe penningmeester](#)
- [Heggenvlechten](#)
- [Boomplantprogramma](#)
- [Hedgelaying door Nigel Adams](#)
- [Land van Ons](#)
- [Verhuisd](#)
- [Heggen in het nieuws](#)
- [Tot slot](#)
- [Colofon](#)

NB: in sommige mobiele e-mailapps werken interne links zoals in deze inhoudsopgave niet. Ga dan naar de [webversie](#) van deze nieuwsbrief.

Inleiding

Beste lezers,

In februari sloot ik af met de mededeling dat het seizoen er voor ons bijna op zat. Het boomplantprogramma was op een haar na afgerond, de meeste heggen gevlochten. Nu is het eind mei een kwart jaar verder en het lijkt alsof de tijd voorbij geschoten is. Er bleek toch nog een hele trits activiteiten te wachten. Twee kampioenschappen heggenvlechten, nieuwe bestuursleden, rapportage, vormgeven aan een voederhagenproject enz. enz. En dan het weer nog dat schoot

alsof het haast had van erg droog naar veel regen, van koud naar een niet eerder vertoonde hittegolf in mei. Vreemde tijden. Meer dan genoeg materiaal om een nieuwsbrief mee te vullen.

In deze nieuwsbrief een terugblik op het prachtige slot van het heggenvlechtseizoen, waarin we in menig opzicht een mijlpaal hebben bereikt. Kort over het Boomplantprogramma waar de rapportage van afgelopen seizoen voor de deur staat en we benieuwd zijn naar de ervaringen - niet alleen technisch - van de deelnemers aan ons boomplantprogramma.

Het lang verwachte boek *Hedgelaying* van Nigel Adams kwam in maart uit. Een bespreking daarvan en een samenvatting van een aantal berichten over heggen die de laatste weken in de media verschenen. Tot slot een persoonlijk verhaal over mijn verhuizing van lommerrijk Midden-Nederland naar het Twentse coulissenlandschap.

In onze volgende nieuwsbrief weer meer over soorten bomen en struiken en het beheer van heggen. Ons nieuwe stichtingsbestuur zal zich dan ook presenteren. We hopen dan ook de vacature voor penningmeester, zie verderop, ingevuld te hebben.

Tot slot wil ik even stil staan bij het overlijden van twee hele bijzondere mensen. **Marjan Minnesma**, directeur Urgenda. Ik kende haar niet persoonlijk maar haar ongelooflijke verdiensten straalden wel op ons werk af. *Meer Bomen Nu, 1001 ha bomen en bufferstroken* zijn succesvolle initiatieven om te planten en te zaaien. Letterlijk maar ook in het denken over onze tuin, omgeving, natuur en landbouw. Een missie die we allemaal op onze eigen manier invullen.

De tweede persoon is **Thomas van Slobbe**. Een innemende persoon met zachte, opwekkende stem die ik slechts enkele keren heb ontmoet maar warme herinneringen oproept. Hij overleed vorige week. Thomas, directeur van de stichting *wAarde*, stond voor het overbruggen van de kloof tussen cultuur en natuur. Denker, filosoof, schrijver. Ik lees dat hij groene thrillers schreef. Voor mij is Thomas de schrijver van *De vlechtheg heeft geen haast* (2002). Prachtige titel. Een boekje vol rustgevende, poëtische mijmeringen: 'Deze vlechtheg markeert een landschap dat spreekt van een ontspannen samenleving. Een luisterrijk land, waar het vreemde paar van 'haast' en 'tijdverdrijf' geen woning vindt'. In de bijlage is de eerste korte handleiding heggenvlechten van de hand van Jef Gielen opgenomen. Thomas en Jaap Dirkmaat stonden aan de wieg van de herintroductie van het heggenvlechten in Nederland. Ik herinner me een bijeenkomst op zijn kantoor op de Wielerberg met een landeigenaar die gefascineerd was door het initiatief dat door beide mannen was gelanceerd: *Het prikkeldraad het land uit - de (vlecht)heggen er weer in*. De ontmoeting leidde tot de eerste betaalde opdracht om heggen te vlechten. Het was op landgoed *Bonenburg* in Heerde waar in november 2026 ons kampioenschap georganiseerd zal worden. Bijna 25 jaar geleden. De kilometers aan heggen die er toen gevlochten zijn, zijn nog altijd te bewonderen. Het is voor mijn gevoel Thomas, zijn

creativiteit en persoonlijkheid, die de basis legden voor wat we samen allemaal bereikt hebben.

Lex Roeleveld, *Heg & Landschap*

Voorjaar langs de Hagmolenbeek in Twente.

Steun onze nieuwsbrief

Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u met onderstaande knop direct via iDeal | Wero een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

[Doneer direct via iDeal | Wero](#)

Ons bestuur zoekt een nieuwe penningmeester

Wil jij bijdragen aan het herstel van biodiversiteit, een aantrekkelijker landschap en meer heggen, houtwallen en groen in Nederland? Stichting Heg & Landschap zoekt een enthousiaste penningmeester die zich samen met ons wil inzetten voor meer en betere heggen in het Nederlandse landschap.

Meer informatie over deze vrijwilligersfunctie en hoe je tot uiterlijk 30 juni kan reageren vind je hier (PDF):

[Vacature](#)

Bloeiende meidoorn op de Deldeneresch.

Heggenvlechten

Terwijl de buitentemperatuur voor de maand mei ongekende hoogten bereikt, bericht ik jullie over de tweede helft van het afgelopen seizoen heggenvlechten. Bizar, beetje ongemakkelijk en mosterd na de maaltijd, maar het resultaat was zo bijzonder dat ik het niet voorbij wil laten gaan. In een enigszins willekeurige volgorde

Professionalisering

Het plezier dat we, heggenvlechters - sommigen willen aangesproken worden als heggenverdichters - aan ons ambacht beleven, is een hele sterke drijfveer. Het ambacht wordt nu nog vrijwel geheel door vrijwilligers gedragen. Wil het ambacht zich een vaste plek in het landschapsbeheer veroveren dan hebben daarbij een *pool* aan professionals nodig. Uiteraard professionals waarvan het plezier bij en van hun werk afstraalt. Het afgelopen seizoen was wat dit betreft een forse stap vooruit. De groep heggenvlechters die heel goed met het 'bijltje' kan hakken, een bomproof heg kunnen vlechten, is gegroeid. Het *Gilde van Heggenvlechters* kon twee nieuwe leden toelaten, lieden die in het kampioenschap in november en tijdens het *Zuid-Engels kampioenschap* (ik kom daar nog op) hun kwaliteiten meer dan waarmaakten. Afgelopen seizoen is, hoog tijd, een training heggenvlechten met kettingzaag gestart omdat voor commercieel werk het gebruik ervan noodzakelijk is. De training gaat ook in op zaken als prijsbepaling en offertes opstellen en zal komend seizoen worden vervolgd.

Overigens: het heggenvlechten dient als beheermaatregel in de regelingen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer te worden opgenomen. Een heg na 15-25 jaar bij de grond afzagen, of jaarlijks klepelen valt onder de regelingen. Heggenvlechten (nog) niet. Daar moet verandering in komen. Dat zal een geweldige stimulans voor ons ambacht zijn.

Training professioneel heggenvlechten, Odijk.

Glorie

Op zaterdag 20 februari glorieerden de Nederlandse heggenvlechters tijdens het *Zuid-Engels kampioenschap* in Arundel (West-Sussex). In vrijwel alle klassen waarin we deelnamen stonden de Nederlanders op het podium om de hand van de gastheer, de *Duke of Norfolk*, te schudden. In de *Novice* klasse wonnen Bastiaan Beentjes (1) en Hylke Vonk (2). Beste hergroei (febr. 2025) ging naar Bastiaan Beentjes en Rick Jansen. Bastiaan werd ook nog naar het podium geroepen om de prijs voor *Best Stakes and Binders* in ontvangst te nemen. Luke Schippers werd tweede in de *Intermediate* klasse en Lex Roeleveld eerste bij de *Veterans*.

Waarom wonnen jonge Nederlanders uitgemeten in de *Novice* klasse met zoveel Engelse deelnemers? In de eerste plaats natuurlijk omdat ze hartstikke goed zijn. Ze kunnen, het klinkt vreemd, maar ze kunnen zoveel beter met *billhook* en bijl overweg dan hun Engelse collega's. In de *Novice* klasse zijn nl. geen kettingzagen toegestaan. Het aantal te vlechten meters is er minder dan in de andere klassen. De jonge Engelse deelnemers werken in veel gevallen als *apprentice* voor professionele *hedgelayers*. Ze gaan om meters te maken vaak direct met een kettingzaag aan de slag en doen daarmee hoofdzakelijk voorbereidend werk. Ze leren niet met handgereedschap om te gaan, ze leren niet om een heg op te bouwen. Onze aanvliegroete is totaal verschillend en dat betaalde zich uit. Op met onze toppers naar het *Nationaal Engels kampioenschap* op zaterdag 10 oktober in Chipping Norton (Oxfordshire)!

Bekijk meer foto's van het kampioenschap:

[Foto's](#)

De start van het *Zuid-Engels kampioenschap*. Een zware heg met hier en daar veel braam.

Rick Jansen (links) en Bastiaan Beentjes (rechts) nemen de prijs voor *Best regrowth* in ontvangst van de *Duke of Norfolk*.

Internationale voordracht immaterieel erfgoed

Om de twee jaar kan Nederland een vorm van immaterieel erfgoed bij UNESCO voordragen om op te laten nemen in de *Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid* van UNESCO. Een hele mond vol. De Raad van Cultuur bereidt de voordracht voor in een [advies](#) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Op de shortlist stonden in februari: de herdenking en viering van het *Leidens Ontzet in 1574*, het *Fanfareorkest*, *Pride Amsterdam*, de *Woonwagencultuur* en ons eigen *Heggenvlechten*. In april heeft de Raad besloten *Pride Amsterdam* voor te dragen. De minister heeft deze voordracht overgenomen. In haar advies geeft de Raad een [uitgebreide onderbouwing](#). Daarin kunnen we lezen dat het heggenvlechten voldoet aan vrijwel alle 11 door de Raad opgestelde selectie- en beoordelingscriteria. We sneuvelen op het punt diversificatie, een punt waarop *Pride* heel hoog scoort en internationaal een leidende rol vervult. We hebben *Pride Amsterdam* van harte gefeliciteerd met de voordracht. Als heggenvlechters zijn we trots op onze nominatie en de beoordeling, waarin ook een opdracht schuilt.

Nationaal kampioenschap heggenvlechten 2026

Na Menaam (Friesland) en Ambt Delden (Overijssel) zal ons volgende kampioenschap georganiseerd worden op *landgoed Bonenburg* in Heerde (Gld). Martijn Schippers is met steun van enkele gildeleden met de voorbereidingen ervan begonnen. Meer hierover in deze nieuwsbrief zo rond begin september.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Boomplantprogramma

Het boomplantprogramma zit erop. We zijn in overleg met de *Fondation Yves Rocher* voor een verlenging van onze samenwerking. Uiterlijk begin september zullen we jullie over het komend seizoen in deze nieuwsbrief en op onze website berichten.

Diegenen die het afgelopen seizoen bosplantsoen hebben ontvangen, zullen inmiddels ons mailtje hebben gelezen met het verzoek om een paar mooie foto's op te sturen. Met daarbij een beetje technische info (we moeten onze bestedingen immers verantwoorden) en een persoonlijk verhaal, want cijfertjes is een ding maar verhalen en foto's zeggen zoveel meer. We kijken uit naar jullie verhalen.

In mei 2025 is de *Fondation* met een grote equipe enkele dagen op bezoek geweest om verspreid over het land een aantal deelnemers te bezoeken. Daarbij heeft de videoman druk gefilmd en fotograaf Eric Garault is met honderden opnames van poserende deelnemers naar Frankrijk teruggekeerd. Een aantal van deze foto's zal van juni-oktober te zien zijn tijdens het jaarlijkse [fotofestival](#) in La Gacilly (Bretagne). Sommige foto's zullen op een giga formaat op muren te zien zijn. We gaan het in juli bekijken en daarover natuurlijk berichten.

De *Fondation* laat ook op Instagram nog regelmatig prachtige video's en foto's zien die vorig jaar in Friesland, Flevoland, Utrecht, Drenthe en Noord-Holland geschoten zijn. Kijk eens op instagram 'fondationyvesrocher'.

Instagram

FONDATION YVES ROCHER
POUR LA NATURE

Trotse deelnemers aan ons Boomplantprogramma. *Boven*: Jan en Johanneke uit Menaam (Friesland). *Onder*: Janette uit Almere-Oosterwold. Foto's Eric Garault. Dit zijn uitsnedes, bekijk [hier](#) en [hier](#) de foto's in hun geheel.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Hedgelaying door Nigel Adams

Hedgelaying met als ondertitel *The Complete Guide to a Traditional Rural Craft* is het vijfde, en voor zover ik kan nagaan voorlopig laatste boek over heggen en heggenvlechten dat sinds begin 2025 in Engeland is verschenen.

Hieraan vooraf gingen: *Hedges* (Rob Wolton), *Hedgelands* (Christopher Hart), *Of Thorn and Briar* (Paul Lamb, beter

bekend als the *Westcountry hedgelayer*) en *Words from the hedge* van Richard Negus. Het boek van Paul Lamb, de man die tot het succes van zijn boek in een pipowagen woonde en een grote schare volgers op Instagram heeft, is een bestseller. Maar goed, nu naar Nigel's *Complete Guide*. Het is *indeed* een uitgebreide behandeling van de Engelse manier van heggenvlechten, *hedgelaying*, het leggen van de heggen.

Hedgelaying. The Complete Guide to a Traditional Rural Craft, Nigel Adams. Crowood Press. Hardcover. 239 pagina's.

Lees verder over dit boek (PDF):

[Lees verder](#)

[terug naar inhoudsopgave](#)

Land van Ons

In Oude Ade (Zuid-Holland, nabij Leiden) heeft **Land van Ons** een veenweidegebied gekocht van 33 ha. Doel is om naast het versterken en verbeteren van de biodiversiteit te komen tot een toekomstbestendig agrarisch model, rekening houdend met bovengenoemde aspecten. In 2023 heeft het project deelgenomen aan ons Boomplantprogramma. Dit najaar wordt er met de leden een begin gemaakt met het vlechten van de jaren geleden aangeplante heg.

Als coöperatie koopt Land van Ons landbouwgrond namens de deelnemers. Op dit land herstellen we de biodiversiteit en het landschap. Pachtters kunnen rendabel boeren. Tweederde van Nederland is boerenland, en dat was vanouds rijk aan plant- en diersoorten. Nu is landbouwgrond een bedreiging voor de biodiversiteit. De sleutel voor herstel van biodiversiteit ligt in het boerenland: *Natuurinclusieve landbouw* brengt terugkeer van insecten, vogels en andere. Wij geloven in de veerkracht van de aarde en de kracht van het burgercollectief. Meedoen is makkelijk. Meer dan 30.000 deelnemers gingen je voor. Ben jij de volgende?

Voor meer informatie over de werkwijze, de percelen van Land van Ons en hoe je mee kan doen ga naar website www.landvanons.nl.

Land van Ons

[terug naar inhoudsopgave](#)

Verhuisd

Lex Roeleveld en Lucie Cowles verhuisden onlangs van Maarn naar Twente. Lex doet opmerkelijke waarnemingen in zijn nieuwe biotoop die soms gemengde gevoelens opleveren.

"Van het lommerijke Midden-Nederland zijn we in maart in het Twentse coulissenlandschap beland. Van een heerlijk oud huis met royale tuin (Tuindorp van 100 jaar geleden) naar een hoeve omringd door grasland, elzensingels en kleine bosjes. Voordat de lezer denkt dat ik de loterij heb gewonnen, het wonen hier is helaas maar tijdelijk. Ik ben een landloze herenboer die niettemin geniet van een wandeling over 'zijn' velden waar hazen rondhuppelen en zich met regelmaat enkele reeën laten zien. De kleur van de weiden, waar geen koe graast, is de laatste weken van geel (paardenbloemen) door de bloei van veldzuring plotseling naar rozerood verschoten.

Tussen de zee van bloeiende veldzuring lichten de laatste, witte bolletjes met paardenbloempluis op. Wolken parapluutjes zweefden vorige week nog met iedere windvlaag over de velden. De jonge spreuwen onder de wolfskap aan de voorzijde van de boerderij zijn vorige week uitgevlogen. De zwarte roodstaart broedt als het goed is aan de stalzijde. Ik heb hem al even niet meer gezien. Ik mis zijn

krassende roep en zijn elegante vlucht van de ene nok naar de andere."

Lees verder de overdenkingen van Lex (PDF):

[Lees verder](#)

[terug naar inhoudsopgave](#)

Heggen in het nieuws

Heggen zijn zo belangrijk, vervullen zoveel uiteenlopende en belangrijke functies dat ze volop in de schijnwerpers verdienen te staan. Over het boek *Hedges* van Rob Wolton waarin de waarde van heggen zo fantastisch beschreven is, heb ik het gehad. In een kleine 100 pagina's houdt Kenneth Rijdsdijk in *Heg* (2022) een vurig pleidooi om de heg met zijn ontelbare functies op grote schaal aan te planten. De laatste weken haalde de ene studie na het andere bericht de pers. Een greep uit wat we voorbij zagen komen, te beginnen met het vieren van een bijzonder initiatief dat leidt tot de aanleg van vele kilometers heg met de inzet van talloze vrijwilligers.

Maasheggen - Mooi, winnaar van the European Tree Planting Day Award!!

Maasheggen Mooi van initiatiefnemer Lars van Peij (klik [hier](#) voor zijn verhaal) heeft de prestigieuze *European Tree Planting Day Award* gewonnen. Uit het juryrapport: "Naast de indrukwekkende cijfers, is wat het werk van Maasheggenmooi echt onderscheidt, hun consistentie, toewijding en langetermijnvisie. Ze komen evenement na evenement terug en hebben laten zien hoe aanhoudende betrokkenheid van de gemeenschap eruitziet. Hun werk versterkt ecosystemen, ondersteunt biodiversiteit en verbindt mensen op een zeer zinvolle manier met hun landschap. Dit is precies het soort impact dat de *European Tree Planting Day*-beweging bestaat om te vieren."

Voor meer informatie:

[Lees verder](#)

Planters aan het werk op 19 februari in Sint Jansbeek. Lars van Peijj kijkt ons aan op rechter foto, tweede rij.

Foto www.maasheggenmooi.nl. In twee jaar werd er op 20 locaties in de Maasheggen 5,1 kilometer Maasheg geplant, met 460 vrijwilligers.

Wat leert 'Hedge 2070', de best onderzochte heg van de wereld, ons over biodiversiteit?

Journalist Caspar Janssen in de *Volkskrant* van 26 april 2026 over zijn gesprek met de Engelse ecooloog Rob Wolton (auteur van *Hedges*) en zijn bezoek aan het *Zuid-Engels kampioenschap* heggenvlechten (zie ons bericht hierover onder Heggenvlechten). Een prachtig artikel waarin Wolton de onwaarschijnlijke rijkdom aan planten- en dierenleven in de heggen op zijn boerderij *Locks Park* in het noorden van Devon laat zien en uitlegt hoe ook wij de rijkdom aan soorten in heggen kunnen versterken.

Elke meter heg telt

In het wetenschappelijk tijdschrift *Basic and Applied Ecology* verscheen in maart een artikel onder de titel: *Local landscape elements enhance flying insect biomass in a complex agricultural landscape*. Het onderzoek naar het belang van heggen voor insecten werd daarna op 4 april door Lasse Arwert mooi beschreven op de populair-wetenschappelijke nieuwssite *Scientias* onder de titel *Onderzoek toont aan: heggen zijn veel effectiever dan bloemenstroken voor insecten*. Perceelsranden en borders waar heggen geplant zijn trekken twee keer zo veel insecten aan als plekken waar geen heggen staan. Wat bijzonder is dat dit zelfs

gebeurt in landbouwgebied waar al veel natuur is. Dat blijkt uit onderzoek van aan de Radboud Universiteit.

Ook uit diverse andere onderzoeken blijkt: heggen zijn goed voor insecten, de bodem en zelfs de luchtkwaliteit.

Lees meer (PDF):

Lees meer

Meidoornzandbij (*Andrena carantonica*) op bloesem. Foto Arie Koster.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Tot slot

Henriëtte Brekebeen heeft honderden meters aan mooie heggen en zoekt vrijwilligers. Zie hieronder haar bericht. Korte, wellicht relevante, toevoeging uit van onze kant: Henriëtte is een begenadigd kok.

"Vrijwilligers gezocht voor het onderhoud van gevlochten meidoornhagen in het mooie buitengebied bij *landgoed Appel*. De hagen zijn zo'n 10 jaar geleden geplant en in de loop van de jaren grotendeels gevlochten. Helaas kan ik ze zelf niet meer onderhouden. Wie wil me daarbij helpen?

In de winter een keer snoeien en bramen verwijderen; in de zomer 1 of 2 keer ondergroei (gras, brandnetels, haagwinde, hondsdrif) verwijderen, zodat de heg ook aan de onderzijde goed kan uitgroeien. Iedere hulp hierbij is zeer welkom! Ik bied het gebruik van een goede bosmaaier, heggenschaar, kettingzaag en handsnoeischaar (alle vier accu), reiskostenvergoeding, koffie/thee met taart en een goed verzorgde lunch.

[terug naar inhoudsopgave](#)

heg & landschap
voor biodiversiteit

De **geelgors** in ons logo staat symbool voor de missie van de Stichting Heg & Landschap: *uitbreiding en goed beheer van heggen in een natuurlijk, renderend cultuurlandschap*. De geelgors (*Emberiza citrinella*) is kenmerkend voor een kleinschalige, afwisselende omgeving van akkers en weiden, doorkruist met heggen en houtwallen. Het aantal geelgorzen is de afgelopen decennia sterk gedaald door ruilverkaveling en verschraling van hun leefgebied.

Colofon

© 2026 stichting Heg & Landschap.

Afzender:

Stichting Heg & Landschap
Rotersweg 8
7554 RA Hengelo

www.hegenlandschap.nl

[e-mailadres](#)

Kreeg u onze nieuwsbrief van iemand doorgestuurd en wilt u deze voortaan ook direct zelf ontvangen? Meld u dan nu aan. Klik [hier](#) en vul uw gegevens in (e-mailadres, voor- en achternaam).

Stuur deze e-mail-nieuwsbrief door naar andere geïnteresseerden!

Wilt u zich afmelden voor de nieuwsbrief, of uw gegevens wijzigen, ga naar het blok helemaal onderaan deze nieuwsbrief.

Stichting Heg & Landschap gebruikt uw e-mailadres uitsluitend voor het verzenden van haar nieuwsbrief en voor eventuele incidentele mededelingen of aankondigingen m.b.t. haar activiteiten. De mailservice van Laposta is 100% AVG/GDPR-proof en heeft een ISO-27001 certificering en hun servers staan in Nederland.

Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u met onderstaande knop direct via iDeal|Wero een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

[terug naar inhoudsopgave](#)

Doneer direct via iDeal|Wero

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@hegenlandschap.nl toe aan uw adresboek.

